

ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ
ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยวิทยาศาสตร์สุขภาพสหวันนะเขต
แขวงสหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

A Strategy of Learning Management on the Course “Nursing Adults and the Aged” for the Sophomores at Savannakhet Health Acience College, Savannakhet Province, Lao People’s Democratic Republic

ผู้วิจัย นายทองคำ ศรีสวัสดิ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำราญ กำจัดภัย

(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์

Researcher : Mr. Thondam Sisavath; Thesis Advisors : (1) Asst. Prof. Dr. Sumran Gumjudpai

(2) Asst. Prof. Dr. Bhumphong Jomhonbhibhat

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอน รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2) สร้างยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ระหว่างก่อนและหลังเรียนกับเกณฑ์ที่กำหนด 4) ศึกษาทักษะการปฏิบัติงานของนักศึกษาหลังเรียน และ 5) ศึกษาความพึงพอใจต่อยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2554 วิทยาลัยวิทยาศาสตร์สุขภาพสหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 53 คน วิธิตำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาสภาพปัญหา 2) การสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนา 3) การทดลองใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนา และ 4) การปรับปรุงและเผยแพร่ยุทธศาสตร์การพัฒนา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 3) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) แบบวัดทักษะการปฏิบัติงาน และ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ชนิดกลุ่มตัวอย่างไม่อิสระกัน (Dependent Samples t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดการเรียนการสอน รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ จำแนกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ได้แก่ ขาดการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการจัดหาสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ครูสอนเฉพาะทางไม่เพียงพอ ไม่สนใจความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่จัดกิจกรรมตามกระบวนการสอนที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ กระบวนการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง การวัดและประเมินผลเน้นเนื้อหาตามตำรา มักใช้ข้อสอบแบบเลือกตอบ ให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนน้อย และด้านนักเรียน ได้แก่ ไม่ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ขาดกระบวนการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ไม่สามารถบูรณาการเชื่อมโยงไปยังเนื้อหาสาระอื่นๆ ได้

2. ความต้องการหรือแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนจำแนกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ได้แก่ ควรทำหน้าที่เป็นอำนวยความสะดวกมากขึ้น ควรมีการจัดฝึกอบรมครูผู้สอนในรายวิชาที่ขาดแคลนครูเฉพาะทาง คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และจัดกิจกรรมตามกระบวนการสอนที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ จัดการเรียนการสอนให้ต่อเนื่อง และครอบคลุมเนื้อหาในหลักสูตร ใช้วิธีการวัดการประเมินผลที่หลากหลาย และด้านนักศึกษา ได้แก่ ต้องพัฒนาความสามารถในการคิด การวิเคราะห์ การแสวงหาความรู้ การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ความสามารถเชื่อมโยงไปยังเนื้อหาสาระในรายวิชาอื่นๆ รวมทั้งปลูกจิตสำนึกให้ผู้เรียนได้เห็นความสำคัญของวิชาชีพพยาบาล

3. ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ แนวคิดและหลักการ เป้าหมาย กระบวนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มี 7 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำเสนอสถานการณ์ปัญหา ขั้นวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา ขั้นกำหนดประเด็นการเรียนรู้ ขั้นสืบหาความรู้ ขั้นนำเสนอความรู้และหาคำตอบ ขั้นขยายความรู้เพิ่มเติมจากคำถามที่เกิดขึ้นใหม่ และขั้นสรุปความรู้ใหม่หาแนวทางที่ดีที่สุด

4. การใช้ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีผลทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

5. หลังการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน นักศึกษาทุกคนมีทักษะด้านการตรวจเช็ค เครื่องมืออุปกรณ์ก่อนการปฏิบัติกับผู้ป่วย การทำความสะอาดอุปกรณ์ เครื่องมือ และการเก็บอุปกรณ์เครื่องมือ ภายหลังเสร็จสิ้นการปฏิบัติกับผู้ป่วย อยู่ในระดับดี ส่วนใหญ่ปฏิบัติตามขั้นตอนตามทฤษฎีที่เรียนรู้ได้ถูกต้อง และใช้ เครื่องมืออุปกรณ์ในการปฏิบัติกับผู้ป่วยได้ถูกต้อง อยู่ในระดับดี ส่วนด้านการเตรียมผู้ป่วยได้ถูกต้อง ทุกคนมีทักษะ การปฏิบัติงานอยู่ในระดับพอใช้

6. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวม และในแต่ละ รายการข้อคำถาม โดยที่ความพึงพอใจสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นให้นักศึกษาค้นหาคำตอบ การได้อภิปรายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนๆ ในกลุ่มและในชั้นเรียน และการสามารถนำความรู้ที่เรียน จากบทเรียนไปใช้ ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

ABSTRACT

The objectives of this study were: 1) to Investigate a problem state of instruction on the course 'Nursing Adults and the Aged', 2) to create a learning management strategy on the course 'Nursing Adults and the Aged', 3) to compare students' learning achievements, based on a criterion judged, gained before and after learning, 4) to examine students' practice skill after learning, and 5) to investigate students' satisfaction of the learning management strategy.

A sample was 53 sophomores enrolled in academic year 2011 Savannakhet Health Science College, Lao People's Democratic Republic. The study process comprised 4 steps: 1) investigating a problem state, 2) creating a development strategy, 3) implementing the development strategy, and 4) improving and disseminating the development strategy. The instruments used were: 1) learning management plan, 2) participatory workshop, 3) learning achievement test, 4) measure of practice skill, and 5) questionnaire asking satisfaction of the learning management strategy. Qualitative data analysis was done using content analysis. Statistics used for quantitative data analysis were frequency, percentage, standard deviation, and t-test of Dependent Samples.

The finding were:

1. The problem state of instructional management on the course 'Nursing Adults and the Aged' comprised 3 aspects: instructor aspect which consists of lacking facilities conducive for providing media and learning sources, having on enough specialized instructors, having on interest in individual difference, activity being done without following the teaching process specified in the learning management plan; instructional process aspect which includes on continuing in instructional process, frequently using a multiple-choice test for measuring and evaluating contents based on the text, stressing little the importance of measuring and evaluating achievement during learning; and student aspect which includes lacking additional study from other learning sources, lacking analysis and synthesis processes, being unable to link or integrate the content and substance with those concerned.

2. The need or guideline for resolving an instructional problem comprised 3 aspects: instructor aspect which consists of stressing their role as facilitator, training some instructors on the course that lacks a specialist, realizing an individual difference, and doing activity following the instructional process as specified in the written learning management plan; instructional process aspect which includes managing the instruction continuously by covering contents in the curriculum, employing various methods of measurement and evaluation; and student aspect which includes their abilities to develop in thinking, analyzing, searching for knowledge, learning continuously from various learning sources, linking the content and substance learned with those on other courses, being aware of realizing the importance of nursing professional.

3. The strategy for the problem-based learning management possesses important components of idea and principle, target, learning management process, learning management plan and measurement as well as evaluation. In the problem-based learning management process, there are 7 steps: presentation of the problem situation, problem situation analysis, learning issue determination, knowledge search, presenting knowledge and finding an answer, enlarging knowledge from the newly raised questions, and generalization of new knowledge for finding the best way.

4. Implementation of the problem-based learning management strategy resulted in higher learning achievement after learning of the students than that before their learning at the .01 level of significance. Over 75% of the full score was their gain in achievement after learning.

5. After implementing the problem-based learning management strategy, every student had all these skill at the high level: checking equipment before they gave treatment to the patient, cleaning equipment, tools, and putting away after using with a patient. Most of them had a correct practice according to the learned theory and used equipment and tools in treatment of the patients correctly at the high level. As for the correct preparation of a patient, every student had skill of practice at the moderate level.

6. The students were satisfied with the learning management strategy at the high level both as a whole and each item. The first three highest rankings of satisfaction were: instructors use a question to stimulate students to search for an answer, having a discussion and learning exchange with classmates in group and classroom, and being able to apply the knowledge learned from the lessons to a daily life problem solution.

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนามนุษย์ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามยุคสมัย และมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพการงานต่างๆ ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงเป็นกลไกในการพัฒนามนุษย์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์สุขอันยั่งยืน และเอื้อต่อการพัฒนาประเทศให้เป็นไปตามลักษณะที่พึงปรารถนาของสังคม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้เป็นสังคมที่พึงประสงค์ต่อไป ซึ่งในการจัดการศึกษานั้น สังคมได้คาดหวังว่าครูจะเป็นบุคคลที่จะทำให้การศึกษาของคนในชาติ มีศักยภาพ และครูตามความหวังนั้นต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาการ ด้านทักษะการสอน มีคุณธรรม มีบุคลิกภาพ และจรรยาบรรณที่ดี แต่จากผล

การจัดการศึกษาที่ผ่านมา พบว่าคุณภาพของผู้เรียนยังไม่ได้มาตรฐาน อาทิ เด็กยังคิดไม่เป็น ไม่กล้าคิด ตั้งแนวคิดของ อารุง จันทวานิช และไพบุลย์ แจ่มพงษ์ (2542, หน้า 5) กล่าวว่า ครูส่วนใหญ่ยังใช้การสอนแบบเดิม คือ การบรรยาย ไม่เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนได้สามารถพัฒนาการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และครูยังใช้สื่อการเรียนการสอนไม่มากนัก การพัฒนาการเรียนรู้เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องศึกษาหาวิธีการมาปรับปรุง หรือแก้ไขการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ลูกศิษย์ได้พัฒนาตนเอง ซึ่งผลการจัดการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับบริบทด้านการจัดการศึกษาของประเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในปัจจุบัน

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2545 มาตรา 24(5) กำหนดไว้ว่า ครูต้องใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนและยังกำหนดในมาตรา 30 ว่าผู้บริหารต้องส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน การวิจัยเป็นกลไกสำคัญที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาการศึกษา โดยครูผู้สอนในโรงเรียนจะต้องปรับกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยเข้าไปตั้งแต่การวิเคราะห์ ทำความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล วิเคราะห์ปัญหา วิธีการสอน ตลอดจนพัฒนาและแก้ปัญหาที่เกิดจากการเรียนการสอน จากข้อมูลที่มีอยู่และศึกษาเพิ่มเติมตามแนวคิดทฤษฎีหรือผลงานวิจัยอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บัญชา อึ้งสกุล (2545) ที่กล่าวว่า การวิจัยเป็นเสมือนหัวใจของการพัฒนาการศึกษา และการวิจัยนับว่าเป็นงานที่ทำหายชวนให้คิดอยากติดตาม เกิดความกระตือรือร้น ใครรู้ แต่ในบางครั้งอาจต้องใช้เวลานาน เพราะเป็นงานที่ละเอียดถี่ถ้วน ครูที่มีสมรรถภาพพื้นฐานทางการวิจัยจะช่วยให้เป็นผู้ที่มีความรู้ และทัศนคติที่ดีต่อการวิจัยจะเป็นการเอื้ออำนวยให้ความร่วมมือในการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คือ นำความรู้ทางการวิจัยจะเป็นการวิเคราะห์ปัญหา เทคนิควิธีสอน สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนนำการวิจัยเข้าไปช่วยในการจัดการเรียนการสอน

วิทยาลัยวิทยาศาสตร์สุขภาพสะพานมิตรภาพระหว่างประเทศไทยและลาว มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนากระบวนการเรียนการสอน เพื่อมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้นำความรู้ และทักษะการปฏิบัติงานที่ได้รับจากสถาบันการศึกษาไปใช้จริง แต่จากการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลภายหลังจากจบหลักสูตรแล้ว พบว่า บุคลากรดังกล่าวยังขาดทักษะการปฏิบัติงานทางด้านคลินิกขั้นตอนของการรักษาพยาบาล และการดูแลผู้ป่วยจากโรคต่างๆ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา ผู้สอนให้ความสำคัญน้อยกับการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน จึงทำให้เกิดปัญหาหลายประการ เช่น ผู้เรียนขาดความรับผิดชอบ ไม่กระตือรือร้น ไม่มีความพร้อมในการเรียนรู้ เป็นต้น ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย เพราะผู้สอน สอนแบบบรรยายเป็นหลัก ไม่เน้น

กระบวนการให้ผู้เรียนพัฒนาการคิด การวิเคราะห์ สังเคราะห์ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลง (วิทยาลัยวิทยาศาสตร์สุขภาพสะพานมิตรภาพระหว่างประเทศไทยและลาว, 2552)

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีหลากหลายแนวคิด แต่มีแนวคิดหนึ่งที่น่าจะนำมาใช้พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเป็นนักศึกษาพยาบาลได้เหมาะสม คือ แนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning : PBL) ซึ่งการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนี้ เชื่อว่าผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ เมื่อมีการลงมือทำด้วยตนเอง มีการค้นพบและสร้างความรู้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางปัญญา ใช้การสืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยการค้นพบ มีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การที่จะแก้ปัญหานั้น สถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ นั้นจะต้องอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่แล้ว ที่สำคัญเนื้อหาและสถานการณ์ของการเรียนจะต้องเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยวิทยาศาสตร์สุขภาพสะพานมิตรภาพระหว่างประเทศไทยและลาว รับผิดชอบในการสอนรายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ และรับผิดชอบในการสอนรายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ สำหรับนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยวิทยาศาสตร์สุขภาพสะพานมิตรภาพระหว่างประเทศไทยและลาว ซึ่งคาดว่าจะจะเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาปรับปรุงรายวิชาอื่นๆ ในวิทยาลัยวิทยาศาสตร์สุขภาพสะพานมิตรภาพระหว่างประเทศไทยและลาว อันจะนำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านสาธารณสุขที่ดีแก่ประชาชนในสังคม และประเทศชาติต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอน รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ สำหรับนักศึกษาพยาบาล

ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยวิทยาศาสตร์สุขภาพสะหวันนะเขต แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2. เพื่อสร้างยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ สำหรับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยวิทยาศาสตร์สุขภาพสะหวันนะเขต แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยวิทยาศาสตร์สุขภาพสะหวันนะเขต แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่เรียนในรายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ระหว่างก่อนและหลังการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลังการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้กับเกณฑ์ที่กำหนด

4. เพื่อศึกษาทักษะการปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยวิทยาศาสตร์สุขภาพสะหวันนะเขต แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่เรียนในรายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ หลังการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้

5. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยวิทยาศาสตร์สุขภาพสะหวันนะเขต แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่เรียนในรายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

<p>ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา</p> <p>1. ศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอน รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ วิทยาลัยวิทยาศาสตร์สุขภาพสะหวันนะเขต</p> <p>2. วิเคราะห์และสังเคราะห์สภาพปัญหาการเรียนการสอน เพื่อหาแนวทางแก้ไข</p>	<p>ขั้นตอนที่ 2 การสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนา</p> <p>1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง (แนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน)</p> <p>2. ยกร่างยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการจัดการเรียนรู้ มี 7 ขั้นตอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ช้่นนำเสนอสถานการณ์ปัญหา 2) ช้่นวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา 3) ช้่นกำหนดประเด็นการเรียนรู้ 4) ช้่นสืบหาความรู้ 5) ช้่นนำเสนอบทความรู้และหาคำตอบ 6) ช้่นขยายความรู้เพิ่มเติมจากคำถามที่เกิดขึ้นใหม่ 7) ช้่นสรุปความรู้ใหม่หาแนวทางที่ดีที่สุด <p>3. ประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์โดยผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้</p>	<p>ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนา</p> <p>1. ทดลองใช้ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้</p> <p>2. วิเคราะห์ผลการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ ในประเด็นเกี่ยวกับ</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.2 ทักษะการปฏิบัติงาน 2.3 ความพึงพอใจต่อยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ 	<p>ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงและเผยแพร่ยุทธศาสตร์การพัฒนา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ 2. จัดทำและเผยแพร่คู่มือการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ
--	---	--	--

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2554 วิทยาลัยวิทยาศาสตร์สุขภาพพระพนมเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่เรียนในรายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ จำนวน 53 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้

2.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

2.3 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เฉลี่ย 0.97 มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.23-0.77 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.27-0.82 แสดงว่าข้อคำถามมีค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกใช้ได้

2.4 แบบวัดทักษะการปฏิบัติงาน ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เฉลี่ย 1.00

2.5 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เฉลี่ย 0.99

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม รวบรวมข้อมูลในประเด็น สภาพ ปัญหา สาเหตุของปัญหาในการจัดการเรียนการสอน การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการแก้ปัญหา

2. จัดทำแผนยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อดำเนินการสอนนักศึกษา

3. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เพื่อบรรณาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้

4. สร้างแบบวัดทักษะการปฏิบัติงาน เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางทักษะของนักศึกษาหลังการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้

5. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน เพื่อบรรณาการข้อมูลความพึงพอใจต่อยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ชนิดกลุ่มตัวอย่างไม่อิสระกัน (Dependent Samples t-test)

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ จำแนกเป็น 3 ด้าน

1.1 ปัญหาด้านครูผู้สอน ได้แก่ ขาดการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการจัดหาสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ครูสอนเฉพาะทางไม่เพียงพอ ไม่สนใจความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่จัดกิจกรรมตามกระบวนการสอนที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 ด้านกระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ กระบวนการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง การวัดและประเมินผลมักยึดเพียงเนื้อหาตามตำรา จำกัดความคิดของนักศึกษา เช่น ใช้ข้อสอบแบบเลือกตอบเน้นความรู้ความจำ ให้ความสำคัญการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนน้อย แต่เน้นการวัดและประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน

1.3 ด้านนักศึกษา ได้แก่ เรียนรู้จากการอ่าน การฟัง การฝึกและการจดจำเพียงอย่างเดียว ไม่ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ขาดกระบวนการวิเคราะห์สังเคราะห์ ไม่สามารถบูรณาการเชื่อมโยงไปยังเนื้อหาสาระอื่นๆ ได้ และบางคนไม่ค่อยให้ความสำคัญของการศึกษาเรียนรู้

2. ความต้องการหรือแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอน จำแนกเป็น 3 ด้าน

2.1 ด้านครูผู้สอน ได้แก่ ควรทำหน้าที่เป็นอำนวยความสะดวกมากขึ้น ควรมีการจัดฝึกอบรมครูผู้สอนในรายวิชาที่ขาดแคลนครูเฉพาะทาง คำนึงถึงความแตกต่าง

ระหว่างบุคคล และจัดกิจกรรมตามกระบวนการสอนที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

2.2 ด้านกระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ จัดการเรียนการสอนให้ต่อเนื่อง และครอบคลุมหัวข้อทั้งหมดที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ใช้วิธีการวัดการประเมินผลที่หลากหลายทั้งการประเมินจากพฤติกรรมการปฏิบัติ ประเมินผลจากผลงาน ประเมินผลจากใช้ข้อสอบที่เน้นการเขียนตอบ รวมทั้งใช้ผลการวัดประเมินเพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ ครบถ้วนตามมาตรฐานของหลักสูตร

2.3 ด้านนักศึกษา ได้แก่ ต้องพัฒนาความสามารถในการคิด การวิเคราะห์ การแสวงหาความรู้ การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ความสามารถในการสังเคราะห์องค์ความรู้ด้วยตนเอง และความสามารถเชื่อมโยงไปยังเนื้อหาสาระในรายวิชาอื่นๆ รวมทั้งปลูกจิตสำนึกให้ผู้เรียนได้เห็นความสำคัญของวิชาชีพพยาบาล

3. ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ สหรัชนะเขต เมืองคัมพรกอบที่สำคัญ ได้แก่ แนวคิดและหลักการ เป้าหมาย กระบวนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มี 7 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) ชี้นำเสนอสถานการณ์ปัญหา
- 2) ชี้นำวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา
- 3) ชี้นำกำหนดประเด็นการเรียนรู้
- 4) ชี้นำสืบหาความรู้
- 5) ชี้นำเสนอความรู้และหาคำตอบ
- 6) ชี้นำขยายความรู้เพิ่มเติมจากคำถามที่เกิดขึ้นใหม่
- 7) ชี้นำสรุปความรู้ใหม่หาแนวทางที่ดีที่สุด

4. การใช้ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีผลทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

5. หลังการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน นักศึกษาทุกคนมีทักษะในการปฏิบัติกับผู้ป่วยได้ถูกต้องอยู่ในระดับดี

6. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดและแก้ปัญหาด้วยตนเอง ใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนแก้ปัญหาโดยการสืบค้นข้อมูลหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ ทองจันทร์ หงศ์ดามรณ์ (2533) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ ทฤษฎีมนุษยนิยมของ คาร์ล โรเจอร์ส (Carl R. Rogers) โดยมีความเชื่อว่าเป็นเป้าหมายของการศึกษา คือ การอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเห็นการเปลี่ยนแปลงในโลกและเกิดการเรียนรู้ การที่บุคคลรู้ถึงกระบวนการเรียนรู้เป็นการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้บุคคลได้รับการพัฒนาสอดคล้องกับ วัลลี สัตยาตัย (2547) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนั้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ มีโอกาสขยายและต่อเติมความรู้ ความเข้าใจให้สมบูรณ์และเป็นระบบ อีกทั้งยังสอดคล้องกับ มณฑรา ธรรมบุศย์ (2550) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนั้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้อย่างแท้จริง ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เกิดจากการเรียนรู้อย่างมีความหมาย มีความคงทนในการเรียนรู้

2. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม โดยการเรียนรู้นั้นจะต้องมีการระดมสมอง เรียนรู้จากสถานการณ์ปัญหาที่กำหนดให้ เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ที่กำหนด ซึ่งเป็นขั้นที่ผู้เรียนในกลุ่มต้องร่วมมือกัน ช่วยกันแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย ภายใต้ประเด็นของสถานการณ์หรือปัญหาที่กำหนดให้ ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา แคมมณี (2547) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนเผชิญปัญหา และฝึกกระบวนการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาพร้อมกันเป็นกลุ่ม สอดคล้องกับ วัลลี สัตยาตัย (2547) ที่กล่าวว่า บทบาทของผู้เรียนในการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน บทบาทในกระบวนการ

กลุ่มย่อยจะต้องไม่เฉย จะต้องให้ความร่วมมือกับ ผู้เรียนคนอื่นในกลุ่มเพื่อสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมและ เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ เพื่อให้กลุ่มดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ร่วมมือร่วมใจกันสร้างวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ทำงานกลุ่มที่ได้รับ มอบหมายอย่างไม่ปิดพลิ้ว และตรงเวลานัดหมาย อีกทั้ง อัมพร ไตรภักทร (2543) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้ปัญหา เป็นฐาน เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกการทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่มย่อย ฝึกการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และฝึก ทักษะในการติดต่อสื่อสาร ตลอดจนสอดคล้องกับแบร์โรว์ และแทมบลิน (Barrows and Tamblyn, 1980) ที่กล่าวว่า ข้อดีของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการพัฒนา ทักษะการทำงานเป็นทีม การเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยทำให้ เรียนได้ มีโอกาสแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยน แนวความคิดกับผู้อื่น ทำให้มีความรู้กว้างขวางมากขึ้น

3. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการ เรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้ปัญหาเป็นเครื่องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความต้องการ ที่จะศึกษาหาความรู้และคำตอบด้วยตนเอง สอดคล้องกับ ทองจันทร์ หงศ์ลดารมณ (2550) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อย มีประเด็นปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้กลุ่มนักเรียนตั้ง วัตถุประสงค์ การศึกษางานของตนขึ้นมาเอง หลังจากนั้น ต่างคนจะแยกย้ายไปสืบค้นข้อมูลที่กำหนดได้ สุดท้ายนำ ข้อมูลที่ได้มาสรุปทำให้ได้ความรู้ใหม่ สอดคล้องกับอีเคเนส์ (อ้างถึงใน ราตรี เกตบุตรดา, 2546) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้ ปัญหาเป็นฐานเป็นการสอนที่สร้างองค์ความรู้ด้วย ตนเอง คือ ผู้เรียนเรียนรู้ที่จะคิดและแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้อง เป็นแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ดังนั้น การจัดการ เรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นหลัก เป็นการส่งเสริมให้ ผู้เรียน เรียนรู้อย่างเป็นระบบและสามารถสร้างความรู้ได้ ด้วยตนเอง จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

4. ด้านความพึงพอใจต่อการบวนการจัดการเรียนรู้

4.1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มี บรรยากาศการเรียนเป็นกลุ่มย่อย ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้กับเพื่อนๆ ภายในกลุ่ม ผู้เรียนมีโอกาสอภิปราย ได้เถียงกัน กล้าคิด กล้าแสดงออกได้อย่างอิสระ

นอกจากนี้ผู้เรียนยังได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน ไม่เครียด ทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ทองจันทร์ หงศ์ลดารมณ (2534) ที่กล่าวว่า การเรียนแบบ กลุ่มย่อยหรือที่เรียกว่า Small Group Tutorial เป็นกลุ่มการ เรียนที่มีขนาดเล็ก ผู้เรียนมีจำนวนไม่มาก ผู้เรียนจึงมี โอกาสได้แสดงความคิดเห็นหรืออภิปรายโต้แย้งได้อย่าง เต็มที่ ทำให้เกิดการเรียนรู้มากมาย ซึ่งสอดคล้องกับ สารภี ลีประเสริฐ และคนอื่นๆ (2534) ที่กล่าวว่า การเรียน การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานผู้เรียนและผู้สอนได้มีโอกาส ใกล้ชิดกัน ผู้สอนสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิด และชี้แนะให้เกิดการอภิปรายระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองได้ อันเป็นแนวทางให้ผู้เรียนเกิดการแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง อีกทั้งเมอร์สันและเพียร์ (Mierson and Parikh, 2000, p. 22 อ้างถึงใน นฤมล กิจไพศาลรัตน์, 2545) ที่ กล่าวว่า การเรียนกลุ่มย่อยผู้เรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น เป็นการเรียนที่สนุกและท้าทาย การเรียนลักษณะนี้ จึงส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ ต่อการเรียนการสอน ดังนั้น บรรยากาศการเรียนการสอน โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ส่งเสริมให้ผู้เรียนสนใจในการเรียน เพิ่มขึ้น และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น จึงส่งผล ให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน

4.2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ให้ ประสบการณ์ที่มีความหมายต่อผู้เรียน มีเป้าหมายเพื่อให้ ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ในสถานการณ์ต่างๆ และในสถานการณ์ จริง เพื่อพัฒนาปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานของตนให้มี ประสิทธิภาพสูงสุด เนื่องจากผู้สอนจะใช้สถานการณ์ ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ เพื่อนำมา เป็นแนวทางแก้ปัญหาโดยผู้เรียนเป็นฝ่ายกำหนดทิศ ทางการเรียนรู้ร่วมกับผู้สอน ผู้เรียนได้ลงมือศึกษาหา ความรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระจากแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลาย ใช้กระบวนการแก้ปัญหาที่ช่วยให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น มีการตัดสินใจที่ดีและ สามารถเรียนรู้การทำงานเป็นทีม รวมทั้งการนำทักษะที่ได้ ในการแก้ปัญหาไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยมีผู้สอนเป็น สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้เท่านั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2545) ที่กล่าว ว่า การจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้เผชิญกับ

สถานการณ์จริงหรือผู้สอนอาจจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนเผชิญปัญหา หรือฝึกกระบวนการคิด การวิเคราะห์ปัญหา และแก้ปัญหาร่วมกันเป็นกลุ่ม จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในปัญหานั้นอย่างชัดเจน ได้เห็นทางเลือกและวิธีการที่หลากหลาย รวมทั้งช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการคิดและแก้ปัญหาดังกล่าว อีกร่าง อัลบานเนส และมิทเชล (อ้างถึงใน อภรณ์ แสงรัศมี, 2543) กล่าวว่า การเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการเรียนรู้ที่ให้ประสบการณ์ในการเรียนรู้ สร้างความสนุกสนาน และทำให้เกิดความจดจำที่คงทน ดังนั้น การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ให้ประสบการณ์การเรียนรู้กับผู้เรียน จึงส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารและผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ควรพิจารณาสนับสนุนให้นำการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงจัดหาสื่อประกอบการเรียนการสอนที่เหมาะสม

2. ครูผู้สอน ควรได้รับการอบรมและสัมมนา หรือขอคำแนะนำจากผู้รู้ ด้วยการสร้างตัวอย่างสถานการณ์ปัญหา ควรมีการเตรียมตัวล่วงหน้า ศึกษาเนื้อหาที่ใช้สอนอย่างละเอียด วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กำหนดเวลาให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ รวบรวมข้อมูลอย่างเหมาะสม เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ควรศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่มีผลต่อตัวแปรตามอื่นๆ เช่น ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เจตคติต่อการเรียน ความสามารถในการตัดสินใจ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ทองจันทร์ หงส์ดารมณี. (2550). *เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน*

: *การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดอะทิน ทาวเวอร์.

_____. (2534). กระบวนการเรียนการสอนแบบสืบสวน (Inquiry method). *สารพัฒนาดนญารักษ์*, 4, 1-11.

_____. (2553). *เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ทิศนา แหมมณี. (2547). *ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2545). *ศาสตร์การสอน*. กรุงเทพฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์.

นฤมล กิจไพศาลรัตน์. (2545). *ความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*

ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บัญชา อิงสกุล. (2545). ประสิทธิภาพของผู้บริหารการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา. *วารสารวิชาการ*, 3, 42-43.

มัณฑรา ธรรมบุศย์. (2550). *การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน Problem-based Learning*. เข้าถึงได้จาก

<http://edu.chandra.ac.th/mdra/data/PBL.doc>.

ราตรี เกตุบุตรดา. (2546). *ผลการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักต่อความสามารถในการแก้ปัญหา และความคิดสร้างสรรค์*

ทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิทยาลัยวิทยาศาสตร์สุขภาพสะพานมะเขือ. (2552). *หลักสูตรการเรียนการสอน*. สะพานมะเขือ: วิทยาลัยวิทยาศาสตร์

สุขภาพสะพานมะเขือ

- วัลลี สัตยาศัย. (2547). การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: บุ๊คเน็ท.
- ยุรวัดณ์ คล้ายมงคล. (2545). การพัฒนากระบวนการสอนโดยการประยุกต์แนวคิดการใช้ปัญหาเป็นหลักในการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีความสามารถพิเศษ ทางคณิตศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ค.ศ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สารภี ลีประเสริฐ และคณะ. (2534). การเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักในหลักสูตรอนามัยชุมชน. กรุงเทพฯ: ศูนย์ฝึกอบรมอนามัยชนบท คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อาภรณ์ แสงรัศมี. (2543). ผลการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นหลักต่อลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม และความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัมไพ ไตรภักดิ์. (2543). การเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นหลัก. ขอนแก่น: ขอนแก่นการพิมพ์.
- Barrows, H.S. and Tamblyn, R.M. (1980). *Problem Based Learning An Approach to Medical Education*. New York: Springer.